

**Përmirësimi i cilësisë së auditimit në vendet e Ballkanit Perëndimor
Përmes Bashkëpunimit Rajonal**

REPARIS për NVM-të
Vjenë 16-17 maj 2023

**Bordi i Mbikëqyrjes Publike
Përvoja e Shqipërisë**

Hyrja në profesion

Praktika profesionale dhe hyrja në profesion:

- **Praktikë profesionale me kohë të plotë për të paktën 3 vjet**, në auditimin e pasqyrave financiare vjetore, individuale dhe/ose të konsoliduara, apo të tjera të ngjashme financiare, me një auditues ligjor ose për një firmë auditimi të regjistruar në Republikën e Shqipërisë, me reputacion të mirë dhe mbikëqyret nga auditues ligjorë të cilët ofrojnë siguri të mjaftueshme në këtë drejtim.
- **Të paktën 2/3 e kësaj praktike profesionale** duhet të kryhet me një auditues ligjor ose shoqëri auditimi të regjistruar në Republikën e Shqipërisë.
- Gjatë praktikës profesionale audituesi/shoqëria e auditimit duhet të angazhohet **të paktën për 600 orë/vit** në auditimin e pasqyrave financiare individuale dhe/ose të konsoliduara.

Hyrja në profesion

Përfashtimet nga praktika profesionale:

- Individë që prej pesëmbëdhjetë vitesh janë marrë me veprimtari profesionale, të cilat u kanë dhënë mundësinë të fitojnë përvojë të mjaftueshme në kontabilitet, auditim, raportim financiar dhe legjislacion.
- Shtetasit shqiptarë, të pajisur me titull CPA dhe ACCA në një shtet të ndryshëm nga Shqipëria, dhe janë të regjistruar si anëtarë të një organizate profesionale të auditorëve ligjorë në një shtet tjetër përveç Shqipërisë.

Hyrja në Profesion - Provimi i Aftësive Profesionale

Provimi përfundimtar i Aftësive profesionale përfshin teste me shkrim në disiplinat si më poshtë:

- Raportimi Financiar dhe përgatitja e pasqyrave financiare sipas standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare të raportimit financiar;
- Zbatimi në praktikë i legjislacionit mbi të drejtën civile, të drejtën penale, legjislacionit tregtar dhe të drejtën e punës në Republikën e Shqipërisë, në masën që këto i interesojnë profesionit të auditimit ligjor të pasqyrave financiare;
- zbatimi në praktikë i kërkesave të legjislacionit të tatimeve dhe taksave në Republikën e Shqipërisë;
- zbatimi në praktikë i kërkesave të etikës profesionale dhe procedurat e punës për auditimin e pasqyrave financiare, sipas kërkesave të standardeve ndërkombëtare të auditimit;
- zbatimi i modeleve të duhura të organizimit, drejtimit, qeverisjes dhe kontrollit të brendshëm të njësive ekonomike të biznesit (personave juridikë).
- përdorimi i sistemeve të informacionit dhe të informatikës.

Hyrja në Profesion - Provimi i Kompetencës Profesionale

Përrjashtimet nga Provimi i Aftësive Profesionale

- Shtetasit shqiptarë dhe të huaj që kanë dhënë një provim universitar ose të barasvlershëm ose kanë një diplomë universitare ose kualifikim të barasvlershëm në një ose më shumë nga lëndët e referuara në dispozitat përkatëse në ligjin e auditimit, mund të përjashtohen (lirohen) nga testi i aftësive teorike profesionale (gjatë praktikë) në lëndët që mbulon ai provim ose diplomë.
- Përjashtohen nga kryerja e praktikës profesionale dhe detyrohen të kryejnë vetëm testimet, në kuadrin e provimit përfundimtar të aftësive profesionale, në disiplinat e legjislacionit fiskal, të shoqërive tregtare, sigurimeve shoqërore, të drejtën e punës dhe të drejtën civile, në masën që këto i interesojnë auditimit ligjor, shtetasit shqiptarë dhe të huaj që kanë fituar titullin “Auditues ligjor” apo ekuivalentin e tij dhe janë të regjistruar për të ushtruar veprimtarinë si anëtarë të një organizate profesionale të audituesve ligjorë në një shtet tjetër, kur programi i përgatitjes së tyre vlerësohet nga organizata profesionale e audituesve ligjorë se është në pajtueshmëri, në masën jo më pak se 75 për qind, me programin e përgatitjes së audituesve ligjorë në Shqipëri.

Regjistrimi i Audituesve Ligjor

Regjistrimi i audituesve ligjorë

- Audituesit ligjorë janë të regjistruar në Regjistrin Publik;
- Kërkesa e kandidatit i drejtohet me shkrim Komitetit të Regjistrimit, nëpërmjet organizatës profesionale të auditorëve ligjorë.
- Kërkesa duhet të shoqërohet me dokumentet e nevojshme që vërtetojnë përfundimin me sukses të provimit të aftësive profesionale
- Vetëdeklarim për përfundimin e të gjitha mospërputhjeve me kërkesat e nevojshme për regjistrim dhe për garancitë e tij/saj etike dhe morale.
- Me regjistrimin në regjistrin publik, ata kanë të drejtë të kryejnë auditim ligjor të pasqyrave financiare individuale dhe/ose të konsoliduara vjetore, si dhe shërbime të tjera profesionale përkatëse në përputhje me ligjin e auditimit, standardet profesionale dhe kodin e etikës.

Regjistrimi i Shoqërive të Auditimit

Shoqëritë e auditimit do të regjistrohen duke plotësuar kriteret e mëposhtme:

- Është krijuar në përputhje me kërkesat e ligjit për shoqëritë tregtare dhe kur është shoqëri e huaj auditimi, është e regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit.
- Shumica e të drejtave të votës duhet të mbahen nga shoqëri auditimi vendase ose të huaja ose nga audituesit ligjorë;
- Një shumicë deri në maksimum 75% e anëtarëve të organit administrativ ose drejtues të firmës së auditimit janë auditorë ligjorë vendas ose të huaj të regjistruar nga Komiteti i Regjistrimit dhe të përfshirë në Regjistrin Publik të audituesve ligjorë. Kur një organ i tillë drejtues ka jo më shumë se dy anëtarë, njëri nga këta anëtarë duhet të plotësojë të paktën kushtet e dhëna në këtë pikë;
- Shoqëria e auditimit angazhon auditues ligjorë vendas ose të huaj, të cilët janë të regjistruar në Regjistrin Publik të Audituesve ligjorë; dhe
- Shoqëria e auditimit ka reputacion të mirë.

Regjistrimi i audituesve të huaj ligjorë

Regjistrimi i audituesve të huaj:

- Për regjistrimin në regjistrin publik, audituesit e huaj i bëjnë kërkesë me shkrim Komisionit të Provimit të Aftesive Profesionale, duke kërkuar që të bëhet testimi i tyre për aftesine profesionale, duke paraqitur dokumentet përkatëse që vërtetojnë titullin e auditorit ligjor të fituar në një juridiksion tjetër;
- Përmbajtja e dokumentacionit që duhet të dorëzohet për regjistrimin e audituesve ligjorë dhe Shoqërive të auditimit të huaj në regjistrin publik të auditorëve ligjorë përcaktohet nga Bordi, subjekt i miratimit të Ministrit të Financave.
- Këshilli Drejtues i organizatës profesionale të audituesve ligjorë bën vlerësimet për shkallën e përputhshmërisë së kërkesave për përgatitjen e auditorëve të huaj me kërkesat e aplikuara në Shqipëri dhe përgatit një raport, i cili i dërgohet Komitetit të Regjistrimit.
- Testi i aftësive profesionale organizohet në shqip ose në anglisht dhe mbulon njohuritë e mjaftueshme të nevojshme për audituesin ligjor, për ligjet, rregullat dhe rregulloret e zbatueshme në Republikën e Shqipërisë në masën që ato lidhen me kontabilitetin dhe auditimin ligjor.

Komiteti i Regjistrimit

- Organizata profesionale e audituesve ligjorë themelon një komitet për të kryer regjistrimin në regjistrin publik të audituesve ligjorë, vendas dhe të huaj, të Shoqërive audituese, qofshin ato vendase apo të huaja;
- Komiteti i Regjistrimit përbëhet nga pesë anëtarë, të cilët emërohen nga Këshilli Drejtues i Organizatës Profesionale të Audituesve ligjore për një periudhë katërvjeçare, pas propozimeve të mëposhtme:
 - tre anëtarë nga Këshilli Drejtues i Organizatës Profesionale të Audituesve Ligjorë;
 - dy anëtarë, përkatësisht ministria përgjegjëse për financat dhe ministria përgjegjëse për ekonominë, me profil në fushën e ekonomisë dhe/ose jurisprudencës, si dhe me njohuri në fushën e kontabilitetit, auditimit dhe financës.
- Rregullat e detajuara për funksionimin e Komitetit të Regjistrimit si dhe procedurat për marrjen e vendimeve dhe miratimin e regjistrimit janë të detajuara në Rregulloren 10/2019, të Bordit të Mbikëqyrjes Publike;
- Administrimi i procesit të regjistrimit bëhet nga organizata profesionale e audituesve ligjorë;
- Komiteti i Regjistrimit mbledhet një herë në dy muaj në javën e parë të muajit pasardhës.

Kualifikimi i vijueshëm profesional (CPD)

- Audituesit ligjor janë subjekt i kualifikimit te vijueshëm profesional, i cili është i detyrueshëm dhe zgjat të paktën 40 orë në vit;
- Këshilli i Organizatës profesionale miraton procedurat përkatëse për monitorimin dhe vlerësimin e anëtarëve për CPD.
- Si pjesë e procesit të vlerësimit, këshilli mund të miratojë organizimin e testimit të njohurive të fituara gjatë kualifikimit te vijueshëm profesional, i cili duhet të bëhet jo më pak se çdo tre vjet dhe jo më shumë se çdo pesë vjet.
- Audituesit ligjorë, të cilët nuk kanë mundur të kalojnë provimin e testeve të CPD-së ose ata që kanë dhënë vërtetime të rreme në lidhje me CPD-në, ç'regjistrohen nga regjistri publik.

Kualifikimi i vijueshëm profesional(CPD)

- BMP monitoron procesin e CPD-së;
- Regjistrimi i audituesve ligjorë për ushtrimin e profesionit kryhet çdo vit. Mosplotësimi i kërkesave të CPD-së është kusht për mosregjistrimin e auditorëve ligjorë në regjistrin publik të auditorëve për vitin e ardhshëm;
- Organizata profesionale e auditorëve ligjorë do t'i propozojë Bordit të Mbikëqyrjes Publike rregulloret për CPD-në, që përmbajnë sanksione të përshtatshme duke filluar me gjobë dhe deri në heqjen e të drejtës së ushtrimit të profesionit deri në tre vjet për mospërmbushje të kushteve të vazhdueshme. kërkesat e arsimit.

FALEMINDERIT PER VEMENDJEN

© 2023

This presentation and the data contained therein are copyrighted. All rights are reserved for the Public Oversight Board in Albania. Copying and dissemination of data or commercial use of this presentation is not permitted unless written approval is given. It is prohibited to place this presentation on the website even when it is done free of charge, unless prior approval has been obtained from the Public Oversight Board. Other uses not provided for in this section are permitted only if the source of the information is accurately cited as "Public Oversight Board of Albania".